Projekt RG.0006.58.2026

z dnia 17 listopada 2026 r.
Zatwierdzony przez M. Jaroszewicz

UCHWAŁA NR XXXVIII/217/26
RADY GMINY RZECZENICA

z dnia 25 listopada 2026 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2027 – 2031

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2026 r., poz. 662 ze zm.), art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2026 r., poz. 639 ze zm.), art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2026 r., poz. 160) zgodnie z Uchwałą nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 r., poz. 1232)

Rada Gminy Rzeczenica uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji na lata 2027 – 2031 Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej zgodnie z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rzeczenica oraz Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeczenicy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 roku.

Przewodnicząca Rady Gminy

Irena Bytner

Załącznik do uchwały nr XXXVIII/216/26

Rady Gminy Rzeczenica

z dnia 25 listopada 2026 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2027 -2031

I. Wstęp

Rodzina jest podstawową i niezastąpioną grupą, jedynym i niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia i zachowań społecznych. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci i młodzieży. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacji pomiędzy rodzicami i dziećmi, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji i patologii, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Role wewnątrz rodziny ulegają zniszczeniu i zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Mówiąc o przemocy i agresji należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem powszechnie występującym w naszym społeczeństwie i jest ona obecna we wszystkich aspektach życia codziennego. Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej.

Według definicji zawartej w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej (art. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej - Dz. U. z 2024 r. poz. 1673, z 2026 r.poz.160) w następujący sposób:

1.
Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1)
przemocy domowej - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
2) osobie doznającej przemocy domowej - należy przez to rozumieć:
a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
h) małoletniego - wobec których jest stosowana przemoc domowa;
3) osobie stosującej przemoc domową - należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w pkt 2;
4) świadku przemocy domowej - należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania

przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Przemoc w rodzinie nie jest zdarzeniem jednorazowym. Jej powstanie powoduje cykliczne powtarzanie się. W cyklu przemocy wobec bliskich obserwuje się trzy kolejno następujące po sobie fazy:

·Faza narastającego napięcia – początkiem cyklu jest wyczuwalny wzrost napięcia, narastające sytuacje konfliktowe, których przyczyny mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. Zaczyna pojawiać się agresja.

·Faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych. W tej fazie najczęściej występuje interwencja, ofiary w afekcie decydują się wezwać pomoc czy złożyć skargę.

·Faza miodowego miesiąca – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprasza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej, że to się więcej nie powtórzy. Ofiary zaś wierzą wbrew zdrowemu rozsądkowi, bo w głębi serca tego właśnie pragną. I nawet jeśli przed chwilą były gotowe uciec, teraz zostają. Sprawca nie jest w stanie długo pełnić takiej roli: z jakiegoś powodu znowu narasta napięcie i wszystko zaczyna się powtarzać

II. Podstawa prawna

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej jest:

•Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze. zm.). Rozdział drugi pt. „Wolności, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela" reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją,

•Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 ze zm.),

•Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673, z 2026 r. poz. 160),

•Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. Z 2026 poz. 639).

Według polskich regulacji prawnych przemoc wobec najbliższych jest przestępstwem ściganym z urzędu (art. 207 k.k.). Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu są zobowiązane niezwłocznie poinformować o tym prokuraturę lub Policję. Zaniechanie tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością karną. Każdy, kto poweźmie informację o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2027 - 2031 zgodny jest z Krajowy Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (przyjęty Uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z 9 listopada 2023 roku), który zastąpił wcześniejsze programy. GPPPD na lata 2027-2031, stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rzeczenica, w której wspieranie rodziny w wypełnianiu jej funkcji jest jednym z kluczowych celów.

III. Diagnoza zjawiska przemocy domowej

Na terenie gminy Rzeczenica najczęściej występuje wśród rodzin najuboższych, jest związana z uzależnieniami (np. alkoholizmem, dopalaczami i narkomania), o najniższych dochodach, niskim stopniem wykształcenia i małą świadomością społeczną. Przypadki znęcania się w przeważającej mierze odbywają się w domach lub mieszkaniach, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Praktycznie ofiary przemocy boją się, a niejednokrotnie wstydzą się o tym mówić i rozgłaszać. Tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie, poprzez zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

Skala zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudna do obiektywnej oceny. Poniższa tabela pokazuje duże zróżnicowanie tego zjawiska w ilości zakładanych Niebieskich Kart (NK) w kolejnych latach.

Lata	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025

Ilość NK	7	6	4	16	10	7	7	9	7	6

Przedstawione dane pokazują jedynie istnienie problemu przemocy jednak prawdziwa skala zjawiska jest trudna do oszacowania. Obserwujemy większą otwartość w mówieniu o występujących problemach przemocy, uzależnień. Na tym tle należy zauważyć zasadność udzielanego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego jak i prawnego. Wsparcie takie realizowane na terenie Gminy Rzeczenica wpisuje się w model pracy upowszechniany w związku z występowaniem zjawisk przemocy i uzależnień. Warto zwrócić również uwagę, że na poziomie strategicznych dokumentów ogólnopolskich i wojewódzkich wskazane problemy również występują i należy podejmować stosowne działania aby im przeciwdziałać.

IV. Cel główny:

Ograniczenie zjawiska oraz skutków przemocy domowej oraz ochrona ofiar przemocy domowej w gminie Rzeczenica poprzez stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w zjawisko przemocy.

V. Cele szczegółowe:

1. Zmiana postaw i świadomości mieszkańców gminy wobec przemocy domowej.

2. Wzrost liczby przeszkolonych osób, przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy.

3. Spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie.

4. Spadek liczby przypadków przemocy.

5. Informowanie i edukowanie środowiska lokalnego poprzez: plakaty, ulotki, broszury, ogłoszenia i artykuły prasowe.

6. Stałe utrzymanie punktu konsultacyjnego, w którym dyżury pełnią specjaliści: psycholog, prawnik, terapeuta.

7. Gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy.

VI. Zadania programu

Lp.	Tematy	Zadania	Terminy	Odpowiedzialny za realizację zadania
Tworzenie i funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie				
1.	Powołanie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego	ZI, którego skład ustala Wójt, będzie się on składał z grupy specjalistów reprezentujących instytucje realizujące program	od 2027 roku do 2031 roku	Wójt Gminy Rzeczenica
2.	Prowadzenie przez ZI zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:	-podejmowanie w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie temu zjawisku -diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie -inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie -opracowanie przez Grupę Roboczą i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach	od 2027 roku do 2031 roku	- Kierownik GOPS - Zespół Interdyscyplinarny - Grupa Diagnostyczno-Pomocowa - Sekretarz ZI

		-rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym -inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie -monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie występowania przemocy oraz rodzin w których dochodzi do przemocy -prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań		
3.	Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz pracy ze sprawcą przemocy	-kierowanie do psychologa ofiar oraz sprawców przemocy, działającego przy GOPS punktu konsultacyjnego, w zależności od potrzeb: *psycholog *terapeuta uzależnień *prawnik -współpraca z instytucjami prowadzącymi hostele lub domy samotnej matki -określanie sposobu rozwiązywania problemów związanych z przemocą dotyczących indywidualnych środowisk -kierowanie na spotkania grup wsparcia lub innych form terapii ofiar oraz sprawców przemocy inicjowane przez psychologa z punktu konsultacyjnego GOPS	od 2027 roku do 2031 roku	- ZI -Grupa Diagnostyczno-Pomocowa - GOPS - GKPiRPA - Policja - PCPR Człuchów
4.	Podwyższanie umiejętności kadr podmiotów lokalnych	-systematyczne podnoszenie wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli różnych grup zawodowych tj. pracowników socjalnych, pracowników oświaty, pracowników opieki zdrowotnej,	od 2027 roku do 2031 roku	-Kierownik GOPS -ZI -GKPiRPA

		członków GKPiRP w zakresie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową		
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie				
5.	Przygotowanie i udostępnianie broszur, plakatów i ulotek informacyjnych o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie	-rozpowszechnienie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy domowej wśród lokalnej społeczności -dostarczanie informacji społeczeństwu o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie -umieszczenie powyższych informacji na stronach internetowych	od 2027 roku do 2031 roku	- GOPS - ZI - GKPiRPA - Szkoły - Policja - UG -Sołtysi (Tablice sołeckie)
6	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją	-prowadzenie zajęć informacyjno-edukacyjnych -wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjającym zachowaniom nie agresywnym	od 2027 roku do 2031 roku	- ZI - GKPiRPA - Szkoły

VII. Realizatorzy programu

Głównym realizatorem programu będzie Zespół Interdyscyplinarny, którego działania określa ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (art.9 b ust. 1 – Dz. U. z 2024 r. poz. 1673, z 2026 r. poz. 160.), oraz niniejszy program.

Podmioty, które również zobowiązane są do działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

·Urząd Gminy w Rzeczenicy.

·Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeczenicy.

·Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeczenicy,

·Policja.

·Szkoły, przedszkola i żłobek z terenu gminy Rzeczenica.

·Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej działające na terenie gminy Rzeczenica.

·Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Człuchowie.

·Starostwo Powiatowe w Człuchowie.

·Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie.

·Prokuratura Rejonowa w Człuchowie.

·Organizacje pozarządowe działające w sferze społecznej.

VIII. Finansowanie

Finansowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ofiar Przemocy na lata 2027 – 2031, odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Rzeczenica, środków budżetu państwa oraz w miarę możliwości środków pozabudżetowych.

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Niniejsza uchwała stanowi wykonanie tego ustawowego obowiązku. Celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej (GPPPD) na lata 2027–2031 jest podniesienie skuteczności działań w zakresie profilaktyki, ochrony osób doznających przemocy oraz zwiększenie dostępności i jakości pomocy specjalistycznej na terenie Gminy. Program ten nowelizuje również nazewnictwo i definicje dotyczące tej problematyki. Projekt programu uwzględnia interdyscyplinarną współpracę instytucji takich jak ośrodek pomocy społecznej, policja, oświata oraz ochrona zdrowia

W związku z powyższym, podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione i celowe.